

них величин зі встановленням способів їх компенсації в одно- та різносистемних лінгвокультурах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Hardy T. Selected poems. *An Introduction to Poetry. An Anthology of Poems*. Louis Simpson. N. Y.: St. Martin's Press, 1986. P. 281–286.
2. Hammerrfall: (DG) Destined For Glory. *Renegade*. 2000. URL: <http://www.darklyrics.com/h/hammerfall.html> (дата доступу: 20.09.2024).
3. DWDS Etymologisches Worterbuch. URL: <http://www.dwds.de/> (дата доступу: 20.09.2024).
4. Желехівський Є., Недільський С. Малорусько-німецький словник: в 2-х т. Т. 1. Львів, 1886. VIII, 1118, 10 с. URL: <https://archive.org/details/malorusko-nimetskyj/tom-1/> (дата доступу: 20.09.2024).
5. Колесник О. С. Мова і міф у вимірі міждисциплінарних студій. Чернігів: Десна Поліграф, 2016. 240 с.
6. Костюк І. Концепт і міфологема в понятійному апараті сучасної культурології. *Мистецтвознавство України*. 2020. № 12. С. 12–17. URL: <http://mystukr.mari.kyiv.ua/article/view/220918/224615> (дата доступу: 20.09.2024).
7. Tolkien J. R. R. *The Fellowship of the Ring*. N. Y.: Ballantine Books, 2000. 479 p.
8. Tolkien J. R. R. *Silmarillion*. Boston; N. Y.: Houghton Miffl in Company, 1999. 365 p.
9. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/> (дата доступу: 20.09.2024).

ХАРАКТЕРИСТИКА РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ В УКРАЇНСЬКИХ ТА НІМЕЦЬКИХ ЗМІ (НА ОСНОВІ КОРПУСНОГО АНАЛІЗУ ВЖИВАННЯ ЛЕКСЕМИ *ВІЙНА*)

Ігнатенко Д. Є.

Донецький національний університет імені Василя Стуса, Вінниця (Україна)
e-mail: d.ignatenko@donnu.edu.ua

Із початком повномасштабного вторгнення Росії в Україну надзвичайної актуальності набули дослідження, присвячені причинам, перебігу і наслідкам цієї війни у різних аспектах: історичному, економічному, суспільному, лінгвістичному та ін. Сьогодні особливу (і чи не найбільш визначальну) роль у формуванні суспільної думки загалом і щодо війни зокрема відіграють засоби масової інформації. Однією з переваг наявності у всесвітній мережі великої кількості медіатекстів в електронному вигляді є легкість, з якою можна сформувавши корпус для виявлення того, як медіатексти можуть постійно інтерпретувати проблеми або події, які висвітлюються протягом тривалого часу [2, с. 563].

Різні аспекти питання характеристики і опису війни Росії проти України у закордонних (переважно англомовних) ЗМІ з 2014 року постійно перебувають у фокусі уваги науковців. Лінгвістичні розвідки цього часу були присвячені дослідженню: репрезентації російсько-українського збройного конфлікту та його впливу на читача через використання типових лексичних моделей у британських, українських та російських ЗМІ; ключових наративів про війну у промовах президентів України, Росії та США. Особливої уваги заслуговує робота М. Леврінц (2022), при-

свячена вивченню мовних засобів репрезентування війни в Україні одразу після початку повномасштабного вторгнення у міжнародних (англомовних) засобах масової інформації із застосуванням методів корпусної лінгвістики [1].

Мета пропонованої розвідки полягає в аналізі якісних характеристик війни у текстах українських і німецьких ЗМІ, присвячених темі російсько-української війни. Об'єктом дослідження виступають тексти українських і німецьких інтернет-ЗМІ за 2024 рік, пов'язані з темою російсько-української війни, а предметом слугують атрибутивні характеристики лексеми *війна*, які трапляються у зазначених текстах. Матеріалом дослідження виступили тексти українських і німецьких інтернет-ЗМІ за 2024 рік.

Для досягнення поставленої мети за допомогою програмного забезпечення для створення й аналізу текстових корпусів Sketch Engine було побудовано 2 спеціалізовані корпуси: один на основі українських інтернет-ЗМІ (з-поміж яких, зокрема, Українська правда, Радіо Свобода, Еспресо та ін.), другий – на основі німецьких (з-поміж яких, зокрема, Frankfurter Allgemeine Zeitung, Der Spiegel, Süddeutsche Zeitung та ін.). Ключовими словами для побудови корпусів виступили такі: «війна в Україні», «російсько-українська війна». Обсяг українського корпусу становив 88,595 слів, німецького – 88,595 слів.

Аналіз створених корпусів продемонстрував, що за пошуковим запитом укр. [lemma=«війна»], нім. [lemma=«Krieg»] було виявлено 776 слововживань в українському корпусі та 305 слововживань у німецькому корпусі. Натомість лексеми укр. *конфлікт*, нім. *der Konflikt* використовуються для позначення війни значно рідше (28 випадків в українському корпусі та 31 у німецькому), і переважно як синонімічні слова. Укр. *криза*, нім. *die Krise* в українському корпусі трапляється у 2 контекстах (причому висловлюється неприйняття такої заміни понять, пор. *Китай продовжує притримуватися позиції, що для закінчення війни в Україні (яку він називає «кризою») потрібно негайно припинити вогонь ...*), а в німецькому у 13 контекстах (хоча в німецьких контекстах також наявне усвідомлення необхідності розмежування понять війна і криза щодо подій, які відбуваються в Україні, пор.: *Der von China und Brasilien vorgeschlagene Sechs-Punkte-Plan bezeichnet den Krieg als «Krise» und fordert eine von Russland und der Ukraine akzeptierte Friedenskonferenz ...*).

Аналіз атрибутивних характеристик лексеми укр. *війна*, нім. *der Krieg* здійснювався за пошуковим запитом [tag=«A.*»]{1}[lemma=«війна»/»Krieg»]. У результаті було зафіксовано 183 контексти в українській мові та 33 в німецькій. Серед атрибутів війни найчастотнішими в українському корпусі виявилися: *російсько-українська* (88), *повномасштабна* (28), *велика* (10), *російська* (9), *тривала* (8), *загарбницька* (5), менше 5 випадків вживання зафіксовано для атрибутів *довга*, *виснажлива*, *агресивна*, *інтенсивна*. Натомість у німецькому корпусі найчастотні-

шими атрибутами війни виступають: *Russlands* (17) та *russisch-ukrainisch* (6), 2–3 прикладами представлені такі атрибутивні характеристики: *vollständig, andauernd, langjährig, großangelegt*.

Отже, і в українських, і в німецьких ЗМІ сьогодні усталеним визначенням війни Росії проти України виступає саме лексема війна, а не криза чи конфлікт, що можна було спостерігати на початку повномасштабного вторгнення, а атрибутивні характеристики більшою мірою характеризують учасників війни, меншою – ставлення до неї.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Lőrincz M. A corpus analysis of the representation of war in Ukraine in the international press. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов*. 2022. Вип. 96. С. 61–68. DOI: 10.26565/2786-5312-2022-96-08.
2. O'Halloran K. How to use corpus linguistics in the study of media discourse / in A O'Keeffe, M McCarthy (eds.). *The Routledge Handbook of Corpus Linguistics*. Routledge. 1st ed. 2010. P. 563–577.
3. Learn how language works. URL: <https://www.sketchengine.eu>

ДІЄСЛОВА ПЕРЕМІЩЕННЯ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Логайчук І. С.^{1*}, Юрковська М. М.²

^{1,2}Донецький національний університет імені Василя Стуса, Вінниця (Україна)
*e-mail: logaychukh@gmail.com

Дієслова переміщення (motion verbs) описують дії, пов'язані з рухом або переміщенням об'єктів чи суб'єктів у просторі. Наприклад, *run, walk, fly, drive* тощо. Такі дієслова є однією з ключових категорій дієслів у сучасній англійській мові. Вони позначають дію, пов'язану з переміщенням об'єктів або суб'єктів у просторі, що відображає людське сприйняття фізичного руху в довкіллі.

Дієслова переміщення можуть включати додаткові семантичні компоненти, як-от швидкість, спосіб, напрямок та мета руху. Наприклад, «dash» (кидатися) вказує на швидкий рух, тоді як «stroll» (прогулюватися) вказує на повільний, розслаблений рух.

Дієслова переміщення широко використовуються в повсякденному мовленні, літературі та медіа для опису дій і подій. Вони є ключовими для створення динамічних та яскравих описів. Водночас використання дієслів переміщення може відображати культурні та соціальні особливості. Наприклад, в англійських країнах популярні дієслова, пов'язані з автомобілями та авіацією, що відображає важливість цих видів транспорту в культурі.

Багатьма мовознавцями досліджувалися дієслова переміщення, серед яких відзначаються роботи В. М. Заханевича, Т. П. Усатенко, М. П. Лесюка, В. М. Русанівського, І. Р. Вихованця, К. Г. Городенської, С. О. Соколової, А. Я. Середняцької, Д. Міллера, Л. Талмі, Д. Лакоффа, Ч. Філлмора та ін. Згідно з Ч. Філлмором,